

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Burduh Victor, Craiu Nicolae,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Plutonului de pușcași nr. 41 Diviziunea Korsun din 24 iulie 1944, în privința lui

Muntean Grigorii Xxxxx, a.n. xxxx,
originar din or. Xxxxx, RSSM.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Plutonului de pușcași nr. 41 Diviziunea Korsun din 24 iulie 1944, Muntean Grigorii a fost condamnat în baza art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale.

Totodată, din contul lui Muntean Grigorii, a fost încasat în folosul statului costul uniformei militare în sumă de 2645 (două mii șase sute patruzeci și cinci) ruble 50 (cincizeci) copeici.

Inculpatul Muntean Grigorii, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, în iulie 1941, fiind militar al Armatei Roșii s-a predat nemților. În august 1941, a fugit din prizonierat și a plecat în or. Rîbnița. Locuind pe un teritoriu ocupat de germani și români, a făcut propagandă contrarevoluționară, furniza ocupanților informații despre cetățenii sovietici, care din acest motiv erau pedepsiți. A bătut personal cetățenii sovietici și a amenințat că va distruge comuniștii și eomsomoliștii.

În cadrul ședinței de judecată inculpatul Muntean Grigorii si-a recunoscut vinovăția în cele incriminate și a confirmat acțiunile invocate în rechizitoriu.

2. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Plutonului de pușcași nr. 41 Diviziunea

Korsun din 24 iulie 1944, în privința lui Muntean Grigorii, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

3.1. În argumentarea recursului în anulare recurentul indică că:

- probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR - trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul Muntean Grigorii, prin acțiunile sale, a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol;

- sentința de condamnare în privința lui Muntean Grigorii a fost pronunțată fără a fi luate în calcul declarațiile inculpatului, precum și a martorilor;

- în instanța de judecată martorul Iurov Dmitrii a declarat că pe Muntean Grigorii îl cunoaște din copilărie. În 1941, s-a întâlnit cu acesta și au mers la o rudă de a martorului. Acolo, au văzut portretul lui Stalin și martorul a spus că portretul trebuie ascuns, pe când inculpatul a lovit portretul de masă și le-a spus să-l lovească și să nu regrete, căci lui Stalin nu i-a fost milă de ei. În calitate de muzician al orchestrei pe care a înființat-o Muntean Grigorii primea foarte puțini bani și din acest motiv refuza să cânte. S-a plâns de câteva ori pe Muntean Gr., că acesta le cerea bani și nu le întorcea muzicienilor. Pentru acest fapt a fost bătut de Muntean Gr. Și din cauza ultimului a fost amendat de către primar, din motiv că Muntean Gr. s-a plâns pe el;

- martorul Cosîh Mihail în instanța de judecată a confirmat faptul că, inculpatul îi sancționa pe muzicienii orchestrei pentru că nu doreau să cânte. La 10 mai 1942, Muntean Gr. s-a plâns primarului că martorul refuză să cânte și martorul a doua zi a fost lovit de primarul localității;

- martorul Mîslițhii Anatolii a menționat că, din cauza plângerii lui Muntean Grigorii, a fost amendat de trei ori pentru că a refuzat să cânte în orchestră. Înainte de sosirea Armatei Roșii în or. Rîbnița, Munteanu Grigorii le-a propus să se evacueze cu el în București;

- declarațiile martorilor nu pot fi tratate în mod obiectiv, bunăoară martorii aveau o atitudine ostilă față de inculpat și ar fi avut toate motivele de a încerca să se răfuiească cu el pentru amenzile primite și neachitarea banilor pentru activitatea de muzicieni. Totodată, altercațiile și bătăile descrise de către accștia, nu au o greutate probantă suficientă pentru a încadra acțiunile inculpatului în crima de trădare de patrie, mai mult ca atât, nu au nimic în comun cu această infracțiune.

- instanța de judecată la examinarea dosarului, a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului Muntean Grigorii la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie;

- condamnarea lui Muntean Grigorii, este apreciată ca un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. În consecință, hotărârea judecătorească urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Muntean Grigorii în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întrucât există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală;

- inculpatul Muntean Grigorii în conformitate cu art. 3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin.(1) pct.44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art. 3 lit. a) al Legii nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul lor de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunilor politice pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „trădare de patrie”.

Din materialele cauzei rezultă că, hotărârea de condamnare a lui Muntean Grigorii, este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece acesta a fost condamnat pentru trădare de patrie pe motive politice, fapte ce cad sub incidența art. 1 din Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 3 lit. a) din Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Muntean Grigorii urmează a fi reabilitat.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui Muntean Grigorii, pentru trădare de patrie, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Muntean Grigorii, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. Din aceste motive, în temeiul art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al Plutonului de pușcași nr. 41 Diviziunea Korsun din 24 iulie 1944, în privința lui **Muntean Grigorii Xxxxx** condamnat în baza art. 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Burduh Victor

Craiu Nicolae